

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Međunarodni, interdisciplinarni, dvojezični, online časopis

Rezolucija UN-a o genocidu u Srebrenici je svjetionik nade za ljudsko pravo na memorijalizaciju i tranzicionu pravdu

David Pettigrew

Kada je u Srbiju stigla vijest da će Rezolucijom Generalne skupštine UN-a 11. juli biti proglašen Međunarodnim danom sjećanja na genocid u Srebrenici 1995. godine, Nemanja Stevanović, stalni predstavnik pri UN-u iz Republike Srbije, napisao je pismo generalnom sekretaru UN-a da bi upozorio na "opasne posljedice" takve Rezolucije. Predstavnik Srbije je, osim toga, upozorio da bi usvajanje Rezolucije moglo "isprovocirati akciju" protiv mira i stabilnosti BiH i regije.

Mora se napomenuti da je Rezolucija Generalne skupštine UN-a kojom se 11. juli proglašava Međunarodnim danom sjećanja na genocid u Srebrenici 1995. godine dio tradicije UN-a da se afirmiše istina, podiže svijest o zločinima i odaje počast uspomeni na žrtve genocida. U novembru 2005. godine, Generalna skupština UN-a ustanovila je 27. januar kao Međunarodni dan sjećanja na holokaust, a u januaru 2018. godine Generalna skupština proglasila je 7. april Međunarodnim danom sjećanja na genocid nad Tutsima 1994. godine u Ruandi. Ove rezolucije su potvrdile istinu i odale počast žrtvama.

Rezolucija o genocidu u Srebrenici poziva se na presude MKSJ-a i ICJ-a koje su zločine počinjene u Srebrenici proglasile genocidom. U Rezoluciji se ističe da je procesuiranje osoba odgovornih za genocid i druge međunarodne zločine ključno za tranzicionu pravdu i pomirenje. Na ovaj način, Rezolucija nas podsjeća da je ponovno uspostavljanje poštovanja vladavine prava imperativ za postizanje pravde i trajnog mira u postgenocidnom društvu.

Proglašavanjem međunarodnog dana sjećanja, Rezolucija daje izuzetno važan doprinos kulturi sjećanja koja nastoji spriječiti ponavljanje zločina. Zaista, izvještaj specijalnog izvijestitelja UN-a pri Vijeću UN-a za ljudska prava iz oktobra 2020. godine naglašava da „*bez sjećanja, prava na istinu i pravdu ne mogu biti u potpunosti ostvarena i ne mogu postojati garancije da neće biti ponavljanja*“. Osim toga, u izvještaju se insistira da je posvećenost memorijalizaciji ključna za promociju „*razvoja kulture demokratije i poštivanja ljudskih prava*“.

Ipak, kako pokazuje prijeteće pismo stalnog predstavnika Stevanovića generalnom

sekretaru UN-a i predsjedniku Generalne skupštine UN-a, oni koji negiraju genocid se plaše istine, demokratije i vladavine prava; ideala koje afirmiše Rezolucija UN-a o genocidu u Srebrenici. Reakcije u Republici Srpskoj i Srbiji pokazuju da poricanje dovodi do prijetnji “opasnim posljedicama” i djelovanja protiv mira i stabilnosti. Rečeno je da je poricanje najsigurniji znak da će se zločini ponoviti. Rezolucija UN-a je ubrzala novu prijetnju secesijom od strane gospodina Dodika, što je jasna prijetnja miru.

Jedini ispravan odgovor na takve prijetnje bio bi da Generalna skupština UN-a podrži donošenje Rezolucije o genocidu u Srebrenici – kojom se osuđuje poricanje genocida i veličanje osuđenih ratnih zločinaca – najvećom mogućom većinom. Rezolucija UN kojom se priznaje genocid u Srebrenici podržala bi demokratske ideale i postala svjetionik nade za one koji brane istinu i traže pravo da postave spomen obilježja žrtvama na mjestima zločina kao što su Barutni magacin u Kalinoviku ili Sportska dvorana Partizan u Foči. Konačno, Rezolucija bi trebala biti katalizator da se jednom zauvijek ukloni mural koji veliča Ratka Mladića na ulazu u Kalinovik. Dok se prisjećamo žrtava genocida u Srebrenici, ova Rezolucija UN-a daje novu nadu za ovakve inicijative tranzicijske pravde u Bosni i Hercegovini.

Prof. dr. David Pettigrew, profesor filozofije i studija genocida i holokausta, Državni univerzitet Southern Connecticut i član Upravnog odbora studijskog programa o genocidu Univerziteta Yale

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.